

Zala Megye Területfejlesztési Konceptió felülvizsgálata

JAVASLATTÉTEL A LOKÁLIS ÉS HORIZONTÁLIS FELZÁRKÓZÁSI PONTOK HANGSÚLYOSABBÁ TÉTELÉRE

**Készítette: Nyugat -Pannon Terület- és Gazdaságfejlesztési Szolgáltató
Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság**

Készült az EFOP-1.6.3-17-2017-00004 projekt keretében.

2019. február

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

1. EFOP-1.6.3.-17 felhívás elvárásai és a felülvizsgálat módszertana	3
2. Az esélyegyenlőség érvényesítésének jogi háttere.....	5
2.1 Esélyegyenlőség az alapoktól.....	5
2.2 Az esélyegyenlőség ágazati jogszabályokban való megjelenése	7
2.2.1 Az esélyegyenlőség foglalkoztatáspolitikai és munkaerőpiaci érvényesítése.....	8
2.2.2 Az esélyegyenlőség előmozdítása és az egyenlő bánásmód	9
2.2.3 Az esélyegyenlőség kapcsolata a gyermekek jogai és szociális biztonság területeivel.....	10
2.2.4 Az esélyegyenlőség összhangja a személyiségi jogokkal	11
3. Lokális és horizontális felzárkózási folyamatok a Zala Megyei Területfejlesztési Konceptió célrendszere szerint	11
3.1. Zala megye horizontális céljai	11
3.2. Zala megyei lokális céljai.....	12
3.2.1. Észak-Zala gazdaság- és iparfejlesztése (Zalaegerszeg, Pacsa, Zalalövő, Zalaszentgrót és térsége)	13
3.2.2. Dél-Zala (Nagykanizsa, Lenti és Letenye térsége) diverzifikált újraiparosítása és gazdaságának revitalizációja	14
3.2.3. Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése.....	16
4. Javaslat a lokális és horizontális felzárkózási pontok hangsúlyosabbá tételére a Zala Megyei Területfejlesztési Konceptió egyes dokumentumaiban	17
4.1. Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója – Javaslattevő Fázis (v.07.) felülvizsgálata – módosítási javaslatok	17
4.2. Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója – Területi hatásvizsgálat, javaslattevő fázis, 2013. szeptember 13. felülvizsgálata – módosítási javaslatok.....	21
4.3. Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója – Szakképzés-fejlesztési Konceptió felülvizsgálata – módosítási javaslatok	24
5. Összegzés	35

1. EFOP-1.6.3.-17 felhívás elvárásai és a felülvizsgálat módszertana

A hazai felzárkózás-politika célkitűzéseit a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiában¹ (a továbbiakban MNTFS) megfogalmazott szemlélete és alapelvei mentén az ország különböző részein – így Zala megyében is – egyaránt hatékonyabban történő érvényesülését a Kormány a megyei önkormányzatok együttműködésével valósítja meg.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának EFOP-1.6.3.-17 azonosító számú felhívása alapvető célja a megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan.

A cél a következő elemekből épül fel:

- a megyei szintű együttműködési modellek kialakítása a tartós szegénységben élők, romák felzárkózása, valamint a velük foglalkozó szervezetek hatékonyabb beavatkozásait segítő fejlesztések érdekében, a konvergencia régiókban²,
- a szegénységben, társadalmi kirekesztettségben élők számának csökkentése,
- a szegénység újratermelődésének megakadályozása,
- közszolgáltatások, társadalmi-gazdasági javak egyenlő esélyű javítása,
- a társadalmi összetartozás erősítése.

A célok megvalósításának érdekében egymásra épülő tevékenységek sorozata valósul meg, melyet a Zala Megyei Önkormányzat az EFOP-1.6.3-17-2017-00004 projekt keretein belül biztosít.

Ezen – kötelezően megvalósítandó – tevékenységek részletezése:

- Megyei Felzárkózási Fórum létrehozása és működtetése,
- a projekt eredményeinek beépítése a megyei fejlesztéspolitikai dokumentumokba,
- társadalmi felzárkózást célzó koordináció,
- közösségi együttműködést erősítő rendezvénysorozat,
- szervezetfejlesztő, érzékenyítő képzés/tréningek a Zala Megyei Önkormányzat munkatársai számára³

¹ Az MNTFS beavatkozási területei: gyermekjólét, oktatás-képzés, foglalkoztatás, egészségügy, lakhatás javítása, területi egyenlőtlenségek csökkentése, bevonás, szemléletformálás.

² EFOP-1.6.3-17. kódszámú felhívás: Megyei szintű felzárkózás-politikai együttműködések támogatása a helyi esélyegyenlőségi programokhoz kapcsolódóan (a továbbiakban: Felhívás), 1. o

³ Felhívás 10. o

A felülvizsgálat során alkalmazott módszer

A vizsgálat módszertana két elemre épül, egyfelől áttekintésre kerül az a jogszabályi környezet, amely a felzárkóztatási folyamatokat európai vagy/és hazai elvárások alapján fogalmazza meg, másfelől bemutatásra kerülnek a Zala Megyei Területfejlesztési Konceptió dokumentumainak azon elemei, melyek esélyegyenlőségi, felzárkóztatás-politikai célokat tartalmaznak. Ezen elemzések összefoglalásaként kerül sor a javaslatlételre, hogy mely dokumentumok milyen részeiben indokolt a beavatkozás, annak pontos tartalmi meghatározásával.

A felülvizsgálat során röviden kitekintünk a megyében lévő települési önkormányzatok szolgáltatási hiányainak feltérképezésére, a Helyi Esélyegyenlőségi Programok (a továbbiakban: HEP) és – ahol releváns – a Járási Esélyteremtő Programtervek alapján. E tevékenységgel célunk a megyében meglévő szolgáltatások lakossághoz való elérésének vizsgálata a lokális és horizontális felzárkózási szempontok hangsúlyosabbá tétele érdekében.

Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója

A vizsgálat tárgya a Zala Megye Területfejlesztési Konceptió, a megye legteljesebb fejlesztési dokumentuma a 2014-2020-as időszakra, mely a Zala Megyei Önkormányzat Közlönye XXIX. évf. 6. számban jelent meg 2013. december 20. napján, 2014-2020. évekre vonatkozó Zala Megye Területfejlesztési Konceptiójának elfogadásáról szóló 58/2013. (XII. 19.) KH határozat mellékleteként.

A koncepció többek közt tartalmazza Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Helyzetelemzést, Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Szakképzés-fejlesztési Konceptiót, Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Javaslattevő Fázist, valamint Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Javaslattevő Fázis Területi Hatásvizsgálatot.

A dokumentum összetettsége miatt elsődlegesen a tervezésre, jövőbeni fejlesztésekre vonatkozó részek elemzésére és felülvizsgálatára koncentrálnunk, a vizsgálat ezért közvetlenül 3 dokumentumrészt érint. Ezek:

Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Javaslattevő Fázis

Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Javaslattevő Fázis Területi Hatásvizsgálat

Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója Szakképzés-fejlesztési Konceptió

2. Az esélyegyenlőség érvényesítésének jogi háttere

Fontos különbséget tenni az **egyenlő bánásmód** biztosítása és az **esélyteremtés politikája** között.

Az **egyenlő bánásmód** követelménye a diszkrimináció tilalmát, illetve a hátrányos megkülönböztetéstől mentes élethez való jog garantálását jelenti. Az egyenlő bánásmód elve azt követeli meg a jogalkotótól és a jogalkalmazótól, hogy az összehasonlítható helyzetben lévő, releváns tulajdonságaik tekintetében hasonló személyeket azonos módon kezelje, és az eltérő helyzeteket pedig ne azonosképpen szabályozza, értékelje.

Az egyenlő bánásmóddal szemben az **esélyteremtési politika** az Amszterdami Szerződés 13. cikke alapján azt kívánja meg a tagállamoktól, hogy tegyenek lépéseket a védett csoportok (nem, faj, etnikai hovatartozás, vallás vagy meggyőződés, fogyatékoság, kor, szexuális irányultság) tényleges egyenjogúsítása érdekében az élet legkülönbözőbb – oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb. – területein.⁴

Az esélyegyenlőség elősegítésének célja jellemzően a hátrányos megkülönböztetésből fakadó hátrányok társadalmi szintű csökkentése, az érintett emberek társadalmi-gazdasági aktivitásának, részvételének növelése, a társadalmi szintű esélyteremtés. Ezért került az Európa 2020⁵ Stratégia kiemelt céljai közé a szegénység és társadalmi kirekesztettség csökkentése.

Valamennyi projekt tervezése és végrehajtása során kötelezően érvényesíteni kell annak megvalósulását, hogy a projekt szemlélete, illetőleg annak tevékenységei ne ütközhessenek az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség jogszabályban rögzített alapelveivel.⁶

A jelen projektben a megbízás tárgyát képező „Lokális és horizontális felzárkózási folyamatok” szolgáltatás tevékenység elvégzése során kötelező a projektre vonatkozó környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályokat betartani.⁷ Az esélyteremtő-szakpolitika Magyarországon az Alaptörvényből, hazai jogszabályokból és a nemzetközi szerződésekből, Európai Unió irányelvekből, egyezményekből levezetett intézkedési rendszeren alapszik.

2.1 Esélyegyenlőség az alapoktól

Hierarchikusan – mint minden jogi szabályozás – az esélyegyenlőség jogintézményének is Magyarország Alaptörvénye biztosítja legitim forrását.

⁴ Magyar nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia II. Tartósan rászorulók – szegény családban élő gyermekek – romák (2011–2020), Emberi Erőforrások Minisztériuma Szociális és Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság, Budapest, 2014. Szeptember

⁵ Európa 2020: az Európai Unió növekedési és foglalkoztatási stratégiája (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM:em0028>)

⁶ Általános Útmutató a Felhívásokhoz c. dokumentum (<https://www.palyazat.gov.hu/doc/4404>) 12. fejezet

⁷ EFOP-1.6.3.-17 számú felhívás 18. o

Az Alaptörvény II. cikke ugyanis kimondja, hogy *“Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”*

A II. cikk a két legfontosabb emberi jogot, az emberi élethez és emberi méltósághoz való jogot rögzíti. Az emberi méltóság – bár az élethez való jogból származik – önmagában is értelmezhető alapjog. Az Alkotmánybíróság rávilágít arra, hogy a szóban forgó alapjog az ún. általános személyiségi jog egyik megfogalmazása.⁸ Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva - a klasszikus megfogalmazás szerint - az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. Az egyenlő méltósághoz való jog az élethez való joggal egységben azt biztosítja, hogy ne lehessen emberi életek értéke között jogilag különbséget tenni. A méltósághoz való jog egyben az emberi életek közötti egyenlőség biztosítója is, de ennek megnyilvánulási formája a Polgári Törvénykönyvben⁹ (a továbbiakban: Ptk.) foglalt személyhez fűződő jogok területe is.

Az Alaptörvény XV. cikke a jelen projekt alapját képező felzárkóztatási céloknak normatív alapját tartalmazza, melyben felsorolja az esélyegyenlőség érvényesülési területeinek valamennyi forrását:

“(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

Az Alaptörvény az emberek esetében általános szabállyá nyilvánítja a jogképességet, amely egyben azt is jelenti, hogy az alapjogoknak minden ember, tehát bárki alanya lehet.

⁸ Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot először 1990-ben értelmezte. 8/1990 (IV.23.) AB határozat

⁹ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:42. – 2:50. §

A jogképesség általánossága szoros összefüggésben áll az egyenlőség és egyenjogúság követelményével, amelynek másik oldala a diszkrimináció tilalma. A megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni.

2.2 Az esélyegyenlőség ágazati jogszabályokban való megjelenése

Az ember - mint a társadalom tagja - hivatása, képzettsége, kereseti viszonyai stb. szerint különbözhet és ténylegesen különbözik is más emberektől. Az állam joga - s egyben bizonyos körben kötelezettsége is -, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket. Ennek eszköze az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.), illetve az általa biztosított jogintézmények, amelyek nem csak az állami, hanem helyi szinten is megkövetelik az esélyegyenlőség és felzárkózás biztosítását.

A férfiak és nők közötti különbségtétel felszámolását Magyarország folyamatos jogalkotó tevékenységgel igyekszik felszámolni. Ide tartoznak a nemzetközi egyezmények hazai jogrendbe történő átültetése, a Ptk. családjogi könyvének több szabálya, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) több rendelkezése, amely utóbbi a munkához való jog és az egyenlő bérezés kapcsán önállóan is felmerül. Emellett említhető a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) több tényállása is a nők sérelmére elkövetett cselekmények kapcsán.

Az Alaptörvény a társadalmi felzárkózást és az esélyegyenlőséget külön intézkedésekkel segíti. A jogalkotó mindig is kiemelt figyelmet fordított az olyan csoportok felzárkóztatására, mint a hátrányos térségekben élők, az alacsony iskolai végzettségük, az egészségügyi állapotuk miatt nehezen vagy egyáltalán nem foglalkoztatható társadalmi csoportok, valamint a cigányság. A célok közé tartozik társadalmi helyzet javítása, az életkörülmények, továbbá a társadalmi integráció elősegítése, amelyeken keresztül csökkenthetők a területi vagy társadalmi hátrányokból és nemzetiségi hovatartozásból fakadó egyenlőtlenségek és biztosíthatók a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés.

Az Alaptörvény külön is kiemel egyes védendő csoportokat. Ide tartoznak a családok, amelyek a társadalom legkisebb alapegységei, a gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők.

2.2.1 Az esélyegyenlőség foglalkoztatáspolitikai és munkaerőpiaci érvényesítése

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (a továbbiakban: Szakképztv.) annak céljából került megalkotásra, hogy biztosítsa Magyarországon a munkaerőpiac és a gazdaság által keresett és elismert szakképesítéseknek az esélyegyenlőség elve érvényesítésével történő megszerzését, a globális és a nemzetgazdaság igényeinek kielégítésére egyaránt alkalmas, rugalmas, a foglalkoztathatóságot elősegítő szakképzési rendszer működésének elősegítését, valamint az Alaptörvényben meghatározott művelődéshez és munkához való jog érvényesülését.

A Szakképztv. Megyei képzési és fejlesztési bizottságok felállítását írja elő, amely feladatai – a Szakképztv. 82. §-a szerint –, hogy

„a) kidolgozza az iskolai rendszerű szakképzés fejlesztésének az adott megyére vonatkozó, a szakképzés irányainak és a beiskolázási arányok rövid és középtávú tervét tartalmazó koncepcióját (szakképzés-fejlesztési koncepció), amely a megye, illetve a fővárosi területfejlesztési koncepció és területfejlesztési program részét képezi,

b) javaslatot tesz az adott megyében a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjról szóló kormányrendeletben meghatározott ösztöndíjra jogosító szakképesítésre (hiány-szakképesítés),

c) közreműködik az iskolai rendszerű szakképzés és az iskolarendszeren kívüli szakképzés, valamint a köznevelésben és a felsőoktatásban folyó szakképzés összhangjának megteremtésében,

d) kezdeményezi az arra hatáskörrel rendelkező szervezetek és intézmények felé - a c) pontban meghatározott feladat érvényesülése érdekében - a bizottság által indokolt változtatások megtételét,

f) fenntartói megkeresés esetén állást foglal a szakképzést érintő fenntartói döntések fővárosi, megyei munkaerő-piaci kereslettel összefüggő megalapozottságáról,

g) együttműködik a megyei önkormányzatokkal a szakképzési feladatok és a szakképzésfejlesztés tervezésében,

h) közreműködik a pályaorientációs és a pályakövetési feladatok megvalósításában.”

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény közösen a Szakképztv.-vel előírja a jogi kereteit és feltételeit a szakképzés infrastrukturális kialakításának, amelynek Zala megye a Zalaegerszegi és Nagykanizsai Szakképzési Centrumok létrehozásával tett eleget.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása. A törvény a foglalkoztatás elősegítése, a munkanélküliség megelőzése és hátrányos következményeinek enyhítése érdekében előírja a helyi önkormányzatoknak a kormánnyal, a munkaadókkal és a munkavállalásra jogosultakkal, valamint az utóbbiak érdekképviselői szervezeteivel való együttműködési kötelezettségét.

A foglalkoztatás elősegítése és az álláskeresők támogatása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani, amely mellett a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben lévőket többletjogosultságok illethetik meg.

A munka törvénykönyve – a fent említetteken túl – a munkáltató és munkavállaló gazdasági, valamint szociális érdekeire tekintettel a tisztességes foglalkoztatás alapvető szabályait a vállalkozás és a munkavállalás szabadságának elve szerint állapítja meg. Az Mt. 12. §-a pedig az egyenlő bánásmód követelményének megtartása körében kifejezetten kimondja, hogy „A munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E követelmény megsértésének orvoslása nem járhat más munkavállaló jogának megsértésével vagy csorbításával.”

2.2.2 Az esélyegyenlőség előmozdítása és az egyenlő bánásmód

Az Ebktv. nyújtja a fő jogi kereteit a projekt tárgyát képező és jelen javaslatlételi dokumentum összeállításának célját meghatározó lokális és horizontális felzárkózási folyamatok megvalósításának, ugyanis a törvény célja a foglalkoztatás, szociális biztonság és egészségügy, lakhatás, oktatás és képzés, áruk forgalma és szolgáltatások igénybevétele területein a hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás, előnyben részesítés tilalmának érvényesítése.

Az Ebktv. szerint az egyenlő bánásmód követelményét sértő magatartásoknak a köre az alábbi csoportokba sorolhatók be:

- a közvetlen hátrányos megkülönböztetés,
- a közvetett hátrányos megkülönböztetés,
- a zaklatás,
- a jogellenes elkülönítés,
- a megtorlás,

továbbá az ezekre adott utasítás.

Az Ebktv. az 31. §-a a megyéhez tartozó önkormányzatok szolgáltatási hiányainak feltérképezése céljából előírja, hogy a települési önkormányzatok ötévente ötévre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kötelesek elfogadni, amelynek keretén belül helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Ebktv. 63. § alapján ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét.

Az Ebktv. rendelkezései alapján a megyei önkormányzat is rendelkezik helyi esélyegyenlőségi tervvel, melynek felülvizsgálata 2014-ben történt meg.

2.2.3 Az esélyegyenlőség kapcsolata a gyermekek jogai és szociális biztonság területeivel

Az Alaptörvényben meghatározott gyermeki jogok érvényre juttatását szolgáló, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény megállapítja azokat az alapvető szabályokat melyek alapján az állam és a helyi önkormányzatok meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit, továbbá felhatalmazza a helyi önkormányzatokat, hogy saját költségvetésük terhére – a törvényben nem szereplő – egyéb ellátásokat is megállapítsanak. A törvény értelmében a szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

2.2.4 Az esélyegyenlőség összhangja a személyiségi jogokkal

A jogok és kötelezettségek személyek alapvető viszonyaiban mindenkor érvényesülését megfogalmazó Ptk. a 2:42. – 2:50. §-ai szerinti személyiségi jogoknak a lokális és horizontális felzárkózási folyamatok teljesítése során is mindenek előtti érvényesülését követel meg.

3. Lokális és horizontális felzárkózási folyamatok a Zala Megyei Területfejlesztési Koncepció célrendszere szerint

3.1. Zala megye horizontális céljai

A horizontális célok olyan, az adott területi egység fejlesztésének és tervezésének egészét meghatározó alapvető megfontolások, elvárások és kritériumok összessége, melyeket a célrendszer egészének meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál, ezek végrehajtásánál egyaránt következetesen érvényesíteni kell.

Zala Megye hosszú távú horizontális céljai a Koncepció Javaslatként című mellékletében jelennek meg, melyek az alábbiak¹⁰:

1. Foglalkoztatás növelése
2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség társadalmi, gazdasági felemelkedésének és beillekszedésének előmozdítása
3. Az infokommunikációs technológiák minőségének, használatának és hozzáféréseinek előmozdítása
4. A klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás, kockázatkezelés, lépések az energiafüggetlenség felé, ivóvízvédelem, megfelelő minőségű és mennyiségű élelmiszertermelés biztosítása
5. Alacsony vízfelhasználású és alacsony széndioxid kibocsátású formák felé történő elmozdulás előmozdítása valamennyi szektorban
6. A környezet védelme, a hatékony erőforrás-felhasználás elősegítése
7. A fenntartható közlekedés támogatása, szűk keresztmetszetek felszámolása kulcsfontosságú infrastrukturális hálózatokban

¹⁰ Zala Megye Területfejlesztési koncepciója, Városfejlesztési Zrt., 2013. 9. o

A felsoroltak alapján megfigyelhető, hogy a megye horizontális célkitűzései nemcsak az ország erre a kis szegmensére jellemzőek, hanem ezek a célok a többi megye céljaival jól összeegyeztethetők, azonosnak mondhatók.

A felülvizsgálat a felsoroltak közül kiemelten az 1-3., valamint 7. pontban megfogalmazott célok teljesülésére terjed ki.

3.2. Zala megyei lokális céljai

A megye térszerkezetének hármass tagolódásának megfelelően a Konceptió három területi célt fogalmaz meg 2014-2020-ra az alábbiak szerint:

1. Észak-Zala gazdaság- és iparfejlesztése (Zalaegerszeg, Pácsa, Zalalövő, Zalaszentgrót és térsége)
2. Dél-Zala (Nagykanizsa, Lenti és Letenye térsége) diverzifikált újraiparosítása és gazdaságának revitalizációja
3. Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése.

Megfigyelhető, hogy a területi célok egy-egy meghatározott földrajzi egységre irányulnak, amelyek a megye térszerkezetét meghatározó három nagyobb város (Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Keszthely) körül rajzolódnak ki.

A megye térszerkezetét meghatározó három nagyobb városból kettő megyei jogú város. A 2014-es megszűnéséig Zala megye térszerkezetét a statisztikai kistérségi rendszer határozta meg, majd az azt követő módosítás mind országosan, mind megyei szinten NUTS 4 helyett LAU 1-es szintű járásokra került felosztásra¹¹. Zala megyében jelenleg funkcionáló 6 járás¹² racionális nagyságú településszámot (összesen 258 település) foglal magában, amely kedvező változást jelent az egyes térségekhez tartozó települések összefogásában. Ez az összefogás a

¹¹ A NUTS azaz a Statisztikai Célú Területi Egységek nomenklájra, az Európai Unió hierarchikus, statisztikai, földrajzi alapú kódolási rendszere, mely Európa gazdasági területét különböző területi szintekre osztja fel. A NUTS rendszert elsősorban egy egységes európai statisztikai adatbázis összegyűjtésére, kidolgozására, harmonizálására, ezek társadalmi-gazdasági elemzésére fejlesztették ki. Mindemellett, ez a rendszer számos döntéshozatalhoz kapcsolódó feladat alapjául is szolgál: az egyes, NUTS rendszer alapján meghatározott szintekhez való tartozásnak megfelelően sorolják be például a támogatásra jogosult térségeket, határozzák meg az egyes szintekhez rendelhető kompetenciákat.

Jelenleg a NUTS rendszernek három szintje van, melyeket 2003-ban két helyi közigazgatási egységgel (LAU1 és LAU2 – Local Administrative Unit) egészítettek ki, felváltva ezzel a korábbi NUTS4, illetve NUTS5 szinten elhelyezkedő adminisztratív egységeket.

<http://www.terport.hu/europai-unio/teruleti-szintek>

¹² Zalaegerszegi Járás, Keszthelyi Járás, Lenti Járás, Zalaszentgróti Járás, Nagykanizsai Járás, Letenyei Járás

közös intézmények működtetésén túl, a pályázati tevékenység eredményességében is megmutatkozik.

A megyén belül a különböző területekhez kapcsolódó kihívásokra válaszoló területi célok egyaránt tartalmaznak ágazati természetű célokat (gazdaságfejlesztési, közlekedési, energetikai, szociális), amelyek az ágazati stratégiák és operatív programok megvalósulásával válhatnak valóra. A területfejlesztési koncepcióban a területi célok képesek leginkább a helyi adottságoknak megfelelő fejlesztési célokat kijelölni és fontos szerepük van a települési és térségi identitás kialakításában és megőrzésében is.

Zala megye méretét tekintve, a lokális és horizontális felzárkózási célok több azonos elemet tartalmaznak, azonban térszerkezete mégis különbözik olyan mértékben, hogy azok eltérő terület-specifikus elemeket is megjelenítenek.

A térspecifikus elemek között dőlt betűvel jeleztük azokat a célokat, melyek kapcsolódnak a lokális és horizontális célok, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményének előmozdításához:

3.2.1. Észak-Zala gazdaság- és iparfejlesztése (Zalaegerszeg, Pacsa, Zalalövő, Zalaszentgrót és térsége)

- *A Belváros-rehabilitációs Program megvalósítása az Integrált Területi Beruházások (ITB) keretében Zalaegerszegen, melynek eredményeként megvalósulhat a belváros tehermentesítése és a városrészek közötti átjárhatóság*
- Intermodális Közösségi Közlekedési Központ létrehozása érdekében Zalaegerszegen, melynek eredményeként javulhat Zalaegerszeg elérhetősége, továbbá megteremthető a nemzetközi közlekedési hálózatokhoz való csatlakozása
- Magas hozzáadott értéket előállító fejlett technológiájú, ipari-, gazdasági, K+F+I tevékenység fejlesztése együttműködésben a felsőoktatási bázissal, tudáspark kialakítása, melynek területi fókuszának középpontja Zalaegerszeg
- Újraiparosítás és hozzáadott értéknövelés az építő- és kerámiaiparban. Területi fókusz: Zalaegerszeg
- *Helyi fejlesztési stratégiák kidolgozása Zalaegerszeg, Pacsa, Zalaszentgrót, Zalalövő és funkcionális várostérségeik, aprófalvas térségek területi fókuszában*
- Egészségturisztikai és sportrekreációs fejlesztések Kehidakustányban, tematikus szállásférőhely bővítéssel összekapcsolt attrakciófejlesztéssel a fürdőben, gyógyhellyé minősítéssel, az elfolyó termálvíz újrahasznosításával

- Helyben termelt élelmiszerek rövid csatornás, közvetlen értékesítési láncának kialakítása Zalaegerszeg, Pacsa, Zalaszentgrót, Zalalövő és térségeik falvai, aprófalvai között
- Réti legelő gazdálkodás, húsmarha tenyésztés ösztönzése Zalaegerszeg, Pacsa, Zalaszentgrót, Zalalövő és térségeik falvaira, aprófalvaira fókuszálva
- Zalaegerszeg, Pacsa, Zalaszentgrót, Zalalövő és térségeik falvain, aprófalvain a húsfeldolgozó-ipar, illetve a tejipar prosperáló működéséhez szükséges feltételek megteremtése
- *A megyeszékhely erős gimnáziumi hátterére építve magas színvonalat és hozzáadott értéket képviselő felsőfokú képzések biztosítása*
- A helyi egészségturizmust kiszolgáló egészségügyi felsőfokú képzések fejlesztése
- *A Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ magas színvonalú működését biztosító felsőfokú és szakképzési rendszer biztosítása*
- *A kisvárosi életminőség javítása szolgáltatásbővítéssel Pacsán, Zalaszentgróton és Zalalövön*
- *Kisgörbő-Nagygörbő-Óhid-Mihályfa-Szalafa mikrotérség felzárkóztatása vidékfejlesztési pályázat segítségével*
- Zalaszentgrót-Kehidakustány-Zalacsány-Zalaapáti, valamint az aprófalvak közötti közlekedési feltételeinek minőségi javítása

3.2.2. Dél-Zala (Nagykanizsa, Lenti és Letenye térsége) diverzifikált újraiparosítása és gazdaságának revitalizációja

- Integrált Területi Beruházások (ITB) Nagykanizsa ipari területeinek fejlesztésére az iparfejlesztéshez és ipari munkahelyteremtéshez szükséges előfeltételek biztosítása érdekében, zöldmezős beruházásokkal a gép- és járműipari, mechatronikai valamint elektrotechnikai iparban Észak-Zalával, valamint Szombathellyel és Szentgotthárdal együttműködésben, a Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ részeként
- *Integrált Területi Beruházások (ITB) Nagykanizsa, Magyarország tengeri és délnyugat-európai kapuja - a határon átnyúló vonzású, korszerű szolgáltatásokat nyújtó nagyváros - kialakítása érdekében*
- Integrált Területi Beruházások (ITB) Nagykanizsa és térsége fenntartható egészséges helyi élelmiszerral történő ellátása érdekében
- *Integrált Területi Beruházások (ITB) Nagykanizsa és térsége fenntartható, integrált közösségi és alternatív közlekedési rendszerének kialakítása érdekében*

- Integrált Területi Beruházások (ITB) Nagykanizsa és térsége turisztikai, sport – és egészségturisztikai, valamint rekreációs fejlesztése érdekében, szálláshely-kapacitás fejlesztéssel összekapcsolva
- *Integrált Területi Beruházások (ITB) Nagykanizsa és térsége népességének kompetenciafejlesztése érdekében*
- Logisztikai és kereskedelmi fejlesztési program a térszerkezeti pozíció kiaknázásával Nagykanizsán és Letenyén
- Az M9 gyorsforgalmi út kiépítése Nagykanizsa és Zalaegerszeg között
- a Nagykanizsa-Zákány közti út fejlesztése, Nagykanizsa DK-i, illetve DNY-i elkerülő út megépítése.
- Újraiparosítás és hozzáadott értéknövelés a feldolgozóiparban (faipar, textilipar, élelmiszeripar), valamint a bútór-, építő-, gép-, elektrotechnikai iparban Nagykanizsán, Lentiben és Letenyén
- Ipari park kialakítása megújuló energia felhasználásával, távfűtőmű kialakítására, továbbá faipari cégek betelepítésére Pusztamagyaród és térségében
- A gyógyturizmus, valamint a sport- és az egészségturizmus további erősítése, fejlesztése, klaszterszervezés. Területi fókusz: Nagykanizsa, Zalakaros és Lenti, Zalaegerszeggel, Kehidakustánnal, Keszthellyel és Hévízzel együttműködésben.
- Sportrekreáció és egészségturizmus, valamint szálláshely-kapacitás összehangolt fejlesztése Lentiben, Zalakaroson
- *Műszaki felsőoktatás és szakképzés fejlesztése (tematikus fókusz: logisztikai mérnöki; gépészmérnöki, megújuló energia szakirány) Nagykanizsán*
- Menedzsment és nyelvi kompetenciák fejlesztése
- *Helyben termelt élelmiszerek rövidcsatornás, közvetlen értékesítési láncának kialakítása. Területi fókusz: Nagykanizsa (Kiskanizsa), Zalakaros, Lenti, Letenye és térségük falvai, aprófalvai*
- „Háztáji” program a saját célú és helyi piacon értékesíthető élelmiszertermelés élénkítésére. Területi fókusz: Nagykanizsa (Kiskanizsa), Zalakaros, Lenti és Letenye térsége falvai, aprófalvai
- Termálvízre alapozott kertészeti kultúrák létrehozása, élelmiszerfeldolgozás hozzáadott érték növelése érdekében. Területi fókusz: Nagykanizsa (Kiskanizsa), Zalakaros, Lenti, Letenye és térségeik falvai, aprófalvai

- Rét-, legelőgazdálkodás, húsmarhatenyésztés ösztönzése, továbbá a húsfeldolgozó-ipar, tejipar prosperáló működéséhez szükséges feltételek megteremtése ill. javítása. Területi fókusz: Nagykanizsa (Kiskanizsa), Zalakaros, Lenti, Letenye térsége falvai, aprófalvai
- Ifjúsági tábor és kalandpark komplex fejlesztése Zalasabaron
- *Komplex térségi pszichoszociális alapú felkészítő és mentor program*
- Gosztola és térsége turisztikai és infrastrukturális célú fejlesztése
- Gazdaképzés, gazdatanfolyamok valamint speciális agrárképesítést biztosító tanfolyamok képzések indítása különösen az aprófalvakban élők bevonásával
- *A kisvárosi életminőség javítása szolgáltatás-bővítéssel Lentiben, Zalakaroson és Letenyén*
- Murakeresztúr-Kotoriba között közúti összekötő híd megépítése a Murán a kapcsolódó közúti elérhetőség megteremtésével (Zákány)
- Az aprófalvas térség közúti közlekedési színvonalának javítása érdekében a szükséges karbantartási munkálatok elvégzése

3.2.3. Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése.

- A gyógyvízre, gyógyiszapra, balneológiára, fogászatra, plasztikai sebészetre épülő turisztikai, gyógy- és egészségturisztikai fejlesztések, a jelenleg működő kapacitás bővítése, a hozzárendelt infrastruktúra fejlesztése. Területi fókusz: Hévíz, Keszthely és térségük, Kehidakustánnal, Zalakarossal, Zalaegerszeggel, Nagykanizsával és Lentivel együttműködésben
- Gyermek- és családbarát üdülés megvalósítása a Nyugat-Balaton Zala megyei turisztikai térségében. Területi fókusz: Keszthely, Hévíz, Gyenesdiás, Vonyarcvashegy, Kehidakustány, Alsópáhok, Balatongyörök, Cserszegtomaj, Zalakaros
- *Integrált Térségi Gazdaságfejlesztési Program megvalósítása a keszthelyi befektetési övezetben és a sármelléki ipari parkban a szükséges közlekedési kapcsolatok megteremtésével, magas hozzáadott értéket előállító fejlett technológiájú, ipari, gazdasági, K+F+I tevékenység fejlesztésével, együttműködésben az egyetemi bázissal.*
- Menedzsment és nyelvi kompetenciák fejlesztése
- *Komplex térségi pszichoszociális alapú felkészítő és mentor program*
- *Helyben termelt élelmiszerek rövidcsatornás, közvetlen értékesítési láncának kialakítása. Területi fókusz: Keszthely és térsége*

- „Háztáji” program a saját célú és helyi piacon értékesíthető élelmiszertermelés élénkítésére. Területi fókusz: Keszthely térségének aprófalvai
- Termálvízre alapozott kertészeti kultúrák létrehozása, élelmiszer feldolgozás hozzáadott érték növelése érdekében
- Rét-, legelőgazdálkodás, húsmarhatenyésztés ösztönzése, húsfeldolgozó-ipar, tejipar prosperáló működéséhez szükséges feltételek megteremtése, ill. javítása
- Gazdaképzés, gazdatanfolyamok valamint speciális agrárképesítést biztosító tanfolyamok, képzések indítása
- Integrált közlekedésfejlesztési, intermodális és közösségi közlekedési beruházások Sármelléknek a helyi közlekedés rendszerébe és a gazdaság vérkeringésébe történő jobb bekapcsolása érdekében
- *A kisvárosi életminőség javítása szolgáltatásbővítéssel Keszthelyen és Hévízen*
- 71. számú főút tehermentesítése, Keszthely – Várvolgy, Keszthely – Zalaszántó utak korszerűsítése

A területi célrendszer esetében esélyegyenlőségi szempontok alapján 3 területet emelnénk ki:

- képzésekre és kompetenciák fejlesztésére vonatkozó célok
- foglalkoztatottsághoz kapcsolódó célok
- szolgáltatások elérhetőségére és minőségi fejlesztésére vonatkozó célok.

4. Javaslat a lokális és horizontális felzárkózási pontok hangsúlyosabbá tételére a Zala Megyei Területfejlesztési Koncepció egyes dokumentumaiban

E részben a ZMTK egyes dokumentumainak konkrét módosítási javaslatait mutatjuk be. A javaslattételt úgy állítottuk össze, hogy adott dokumentum oldalszámára hivatkozva kiemeltük az eredeti szövegrészt, majd vastagbetűs kiemeléssel jelöltük a módosításra javasolt szövegrészt. Minden egyes módosítást rövid indoklással láttunk el.

4.1. Zala Megye Területfejlesztési Koncepciója – Javaslattevő Fázis (v.07.) felülvizsgálata – módosítási javaslatok

Eredeti – 24. oldal

„5.1.3. Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében

Kapcsolódó programok/akciók:

- Kreativitás-fejlesztés az óvodától a főiskoláig
- A köznevelés integrált szemléletű fejlesztése, a leszakadó térségek, társadalmi rétegek integrációjának segítése, az oktatásból „idő előtt” kimaradó fiatalok számának csökkentése céljából
- Megyei szakképzés átstrukturálása a munkaerőpiaci igények szerint, a szükséges profiltisztítás végrehajtása
- A megye három városában meglévő zalai felsőoktatás bázisán új képzési irányok (energetika, megújuló erőforrások) és helyi ipar-orientált tudásközpontok megteremtése a felsőoktatási intézmények potenciáljának növelése, a szükséges kapacitások folyamatos egyeztetése”

Módosítási javaslat:

5.1.3. Oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések a társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében

Kapcsolódó programok/akciók:

- Kreativitás-fejlesztés az óvodától a ***felsőoktatásig***
- A köznevelés integrált szemléletű fejlesztése, a leszakadó térségek, társadalmi rétegek integrációjának segítése, az oktatásból „idő előtt” kimaradó fiatalok számának csökkentése céljából
- Megyei szakképzés átstrukturálása a munkaerőpiaci igények szerint, a ~~szükséges profiltisztítás végrehajtása~~
- A megye három városában meglévő zalai felsőoktatás bázisán új képzési irányok (energetika, megújuló erőforrások) és helyi ipar-orientált tudásközpontok megteremtése a felsőoktatási intézmények potenciáljának növelése, a szükséges kapacitások folyamatos egyeztetése

Indokolás:

A képzési szint általánosabb megfogalmazása indokolt.

Törlés: profiltisztítás végrehajtás. A javaslattétel óta eltelt idő alatt ez megtörtént.

Eredeti 24-25. oldal:

„5.1.4. Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében

Kapcsolódó programok/akciók:

- Zalai Foglalkoztatási Együttműködési Projektcsomag megvalósítása: megyei integrált foglalkoztatási együttműködési projektek (4 járási és 1 integrált megyei)
- Zalai Közösségerősítő Projektcsomag: „Zala Hazavár” - hazatérés komplex ösztöndíj- és gyakornokprogram, Zala megye egészére és mikrotérségeire/kistájaira vonatkozó innovatív helyi-térségi identitáserősítő projekt, a helyi és térségi gazdaság- és termékfejlesztési projektek megalapozását szolgáló alkalmazott kutatási és demonstrációs projektek
- Komplex helyi programok a fiatalok megtartására
- Menedzsment és nyelvi kompetenciák fejlesztése
- Családbarát munkahelyek és a távmunka támogatása
- Közösségi összefogást és önfenntartást segítő helyi kezdeményezésű programok (CLLD)
- Szociális vállalkozások létrehozásának ösztönzése
- A társadalom peremére szorultak integrációja
- Megyei roma integrációs program
- Modell értékű helyi kezdeményezések a rászoruló fizikai és életviteli rehabilitációjára a közösségfejlesztés eszközszerével
- Térségi jelentőségű beruházásokhoz kapcsolódó közmunka programok
- Esélyegyenlőségi programok megvalósítása, eredményességének fokozottabb ellenőrzése, a tehetséggondozás kiterjesztése
- A bölcsődei és óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése
- Új típusú, a munkahelyi integrálásra orientált felnőttképzési programok a leszakadó társadalmi rétegek foglalkoztathatóságának biztosítása érdekében
- Gazdaképzés, gazdatanfolyamok valamint speciális agrárképesítést biztosító tanfolyamok képzések indítása”

Módosítási javaslat:

5.1.4. Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében

Kapcsolódó programok/akciók:

- Zalai Foglalkoztatási Együttműködési Projektcsomag megvalósítása: megyei integrált foglalkoztatási együttműködési projektek (**3 területi** és 1 integrált megyei)
- Zalai Közösségerősítő Projektcsomag: „Zala Hazavár” - hazatérés komplex ösztöndíj- és gyakornokprogram, Zala megye egészére és mikrotérségeire/kistájaira vonatkozó innovatív

helyi-térségi identitáserősítő projekt, a helyi és térségi gazdaság- és termékfejlesztési projektek megalapozását szolgáló alkalmazott kutatási és demonstrációs projektek

- Komplex helyi programok a fiatalok megtartására
- Menedzsment és nyelvi kompetenciák fejlesztése
- Családbarát munkahelyek és a távmunka támogatása
- Közösségi összefogást és önfenntartást segítő helyi kezdeményezésű programok (CLLD)
- Szociális vállalkozások létrehozásának ösztönzése ***a hátrányos helyzetű emberek elsődleges munkaerőpiacra való felkészítése érdekében***
- A társadalom peremére szorultak integrációja
- Megyei roma integrációs program
- Modell értékű helyi kezdeményezések a rászoruló fizikai és életviteli rehabilitációjára a közösségfejlesztés eszközrendszerével
- Térségi jelentőségű beruházásokhoz kapcsolódó közmunka programok
- Esélyegyenlőségi programok megvalósítása, eredményességének fokozottabb ellenőrzése, ***továbbfejlesztése***, a tehetséggondozás kiterjesztése
- A bölcsődei és óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése
- Új típusú, a munkahelyi integrálásra orientált felnőttképzési programok a leszakadó társadalmi rétegek foglalkoztathatóságának biztosítása érdekében
- Gazdaképzés, gazdatanfolyamok valamint speciális agrárképesítést biztosító tanfolyamok képzések indítása
- ***Az alacsony iskolai végzettséggel, a gyermekszegénységgel és a rurális lakókönyezet problémáival érintettek helyzetének javítása a szegénység újratermelődésének megakadályozása érdekében***

Indokolás:

A foglalkoztatási együttműködések száma a jelenleg aktuális szerkezetre került meghatározásra (területi paktumok 2-2 járást fednek le).

A szociális vállalkozások fejlesztése a foglalkoztatási együttműködésekben nevesített esélyegyenlőségi célcsoport meghatározásával került kiegészítésre.

A települési szinten meglévő esélyegyenlőségi programok megléte mellett, fontos ezen programok rendszeres felülvizsgálatának keretében a programok továbbfejlesztése, az elért eredményekre építve minél több területre az esélyegyenlőség kiterjesztése és az esélytudatos gondolkodás általánossá tétele.

A megye településszerkezeti sajátosságai miatt fokozottabban kell figyelni a vidéken élők esélyegyenlőségének biztosítására, mivel az aprófalvakban, zsáktelepüléseken emelkedik az alacsony jövedelemmel rendelkezők aránya, növekszik a roma népessége aránya (olcsó, elavult lakóingatlanok megvásárlása, zártkertek, pincesorok épületeinek lakáscélú használata). A szegénység ezeken a helyeken sokkal könnyebben válik öröklődő generációs problémává.

4.2. Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója – Területi hatásvizsgálat, javaslattevő fázis, 2013. szeptember 13. felülvizsgálata – módosítási javaslatok

Eredeti 79. oldal:

2.7.1.2. A fejlesztési koncepció

“A koncepció fejlesztési célrendszere

- Feldolgozóipari működőtőke-beruházások ösztönzése.
- A gazdaság innovációs bázisának erősítése és stabilizálása.
- A térség közúti elérhetőségének javítása.
- A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.
- A sármelléki repülőtér működtetésének és fejlesztésének hosszú távú biztosítása.
- A megyei felsőoktatás és szakképzés összehangolása és hatékony fejlesztése, a felsőoktatással is együttműködő innovációs tevékenység támogatása.
- Az agrárgazdaság és vidékfejlesztés területén legfontosabb a meglévő kutatási kapacitás jobb hasznosítása.
- Logisztikai fejlesztések infrastrukturális és szolgáltatási feltételeinek javítása a Nagykanizsa, Letenye határtérségben illetve Zalaegerszegen.
- A népesség csökkenés negatív tendenciájának mérséklése érdekében a közlekedési hálózatok fejlesztésével a térségközpontok megközelíthetőségének javítása.
- A turisztikai szolgáltatások színvonalának emelése.
- Megújuló energia-előállítási potenciál jobb hasznosítása, elsősorban a biomasszában és a termálvízen alapuló potenciál kiaknázása.
- Helyi termékek előállítási és marketing-kapacitásainak fejlesztése, az értékesítés, illetve piaci bevezetés támogatása.
- A mezőgazdaság foglalkoztatási hatásának maximalizálása.
- Erdészet, fakitermelés, fafeldolgozás bővítése.

- Kistelepülések humán szolgáltató rendszereinek fenntartható, a település- és közlekedési hálózat jellegzetességeihez alakított kialakítása.
- Az infokommunikációs rendszerek elérhetőségének javítása, köz- és üzleti célú alkalmazások kifejlesztésének ösztönzése.
- A talajszennyezés mérséklése.
- Hulladék-újrahasznosítás rendszerének megszervezése és a szükséges infrastruktúra kialakítása.
- A településhálózat integrált – vállalkozásfejlesztési, életminőségbeli és környezetvédelmi tevékenységeket összefüggéseiben is kezelő – fejlesztése, különös tekintettel.”

Módosítási javaslat:

A koncepció fejlesztési célrendszere

- Feldolgozóipari működőtőke-beruházások ösztönzése.
- A gazdaság innovációs bázisának erősítése és stabilizálása.
- A térség közúti elérhetőségének javítása.
- A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.
- ***Helyi és térségi kerékpárutak kiépítése és a meglévők fejlesztése***
- A sármelléki repülőtér működtetésének és fejlesztésének hosszú távú biztosítása.
- A megyei felsőoktatás és szakképzés összehangolása és hatékony fejlesztése, a felsőoktatással is együttműködő innovációs tevékenység támogatása.
- Az agrárgazdaság és vidékfejlesztés területén legfontosabb a meglévő kutatási kapacitás jobb hasznosítása.
- Logisztikai fejlesztések infrastrukturális és szolgáltatási feltételeinek javítása a Nagykanizsa, Letenye határtérségben illetve Zalaegerszegen.
- A népesség csökkenés negatív tendenciájának mérséklése érdekében a közlekedési hálózatok fejlesztésével a térségközpontok megközelíthetőségének javítása.
- A turisztikai szolgáltatások színvonalának emelése.
- Megújuló energia-előállítási potenciál jobb hasznosítása, elsősorban a biomasszán és a termálvízen alapuló potenciál kiaknázása.
- Helyi termékek előállítási és marketing-kapacitásainak fejlesztése, az értékesítés, illetve piaci bevezetés támogatása.
- A mezőgazdaság foglalkoztatási hatásának maximalizálása.

- Erdészet, fakitermelés, fafeldolgozás bővítése.
- Kistelepülések humán szolgáltató rendszereinek fenntartható, a település- és közlekedési hálózat jellegzetességeihez alakított kialakítása.
- Az infokommunikációs rendszerek elérhetőségének javítása, köz- és üzleti célú alkalmazások kifejlesztésének ösztönzése.
- A talajszennyezés mérséklése.
- Hulladék-újrahasznosítás rendszerének megszervezése és a szükséges infrastruktúra kialakítása.
- A településhálózat integrált – vállalkozásfejlesztési, életminőségbeli és környezetvédelmi tevékenységeket összefüggéseiben is kezelő – fejlesztése, különös tekintettel.

Indokolás:

Gyakori, hogy a munkavállalóknak a lakóhelyüktől a csupán 10 kilométerre lévő szomszédos településben van a munkahelyük, azonban az autópályák jelenleg nem teszik lehetővé, csak rendkívül veszélyes körülmények között a kerékpárral való közlekedést. Emiatt indokolt a közeli települések között az autópályától különálló, párhuzamos kerékpárutak kiépítése, mely élénkítené a helyi gazdaságot, elősegíteni a térségi munkavállalást, számottevően csökkentené a környezetszennyezést.

Eredeti 88. oldal:

“Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében:

- Megyei Szociális Gazdaságfejlesztési Program megvalósítása a falugondnoki hálózat megyei koordinációjának kialakításával a megyei szociális háló továbbfejlesztésével, különös figyelemmel a Zala megye aprófalvas szerkezetéből eredő igényekre.
- Családbarát munkahelyek és a távmunka támogatása.
- A társadalom peremére szorultak integrációja.”

Módosítási javaslat:

Integrált programok a szegénység és kirekesztettség kezelésére és a fiatalok elvándorlásának mérséklése érdekében:

- Megyei Szociális Gazdaságfejlesztési Program megvalósítása a falugondnoki hálózat megyei koordinációjának kialakításával a megyei szociális háló továbbfejlesztésével, különös figyelemmel a Zala megye aprófalvas szerkezetéből eredő igényekre.
- Családbarát munkahelyek és a távmunka támogatása.
- A társadalom peremére szorultak integrációja.
- *A fiatalok maradásának támogatása ifjúságfejlesztő programokkal, életpályatervezést elősegítő szolgáltatásokkal, elhelyezkedéssel kapcsolatos segítségnyújtással*
- *Megfelelő intézményrendszer kialakítása, amely révén előmozdítható a felelős, fenntartható gazdasági tevékenységet folytató vállalkozók, befektetők hozzájárulására a társadalmi felzárkózás folyamatának erősítésében.*

Indokolás:

Az eredeti szöveg elsősorban a szegénység és a kirekesztettség elleni intézkedési elemeket tartalmazta. A fiatalok elvándorlásának megelőzése érdekében kizárólag foglalkoztathatósági cél szerepelt, amely már családalapítás után lévő fiatal felnőttek esetében hatásos eszköz. Fontos, hogy a fiatalokat a szakmaszerzés és elhelyezkedés során is megfelelő szolgáltatások várják. A folyamatban tevékeny szerepet kell vállalniuk a megye gazdasági szereplőinek is.

4.3. Zala Megye Területfejlesztési Koncepciója – **Szakképzés-fejlesztési Koncepció felülvizsgálata** – módosítási javaslatok

Eredeti – 5. oldal:

“1.2. Szakképzés elemzése

Intézménystruktúra

A megye szakképző hálózata mind tartalmi kínálatában, mind a rendszer elérhetőségében és struktúráját tekintve megfelelően differenciált hálózat. A megyében hat településen működik állami fenntartású szakképző iskola. Keszthelyen négy, Lentiben három, Csapiban egy, Nagykanizsán kettő, Zalaegerszegen öt és Zalaszentgróton egy intézmény működik. A tizenhat szakképző iskolából kettőnél gimnáziumi képzés is van és négy iskolában folyik speciális szakképzés. Egy iskolában az óvodától a szakiskoláig történik szakképzés, elsődlegesen roma származású gyerekekkel.”

Módosítási javaslat:

1.2. Szakképzés elemzése

Intézménystruktúra

A megye szakképző hálózata mind tartalmi kínálatában, mind a rendszer elérhetőségében és struktúráját tekintve megfelelően differenciált hálózat. A megyében hat településen működik állami fenntartású szakképző iskola. Keszthelyen **három**, Lentiben **egy**, Csapiban egy, Nagykanizsán **három**, Zalaegerszegen **hat** és Zalaszentgróton egy intézmény működik. A **tizenöt** szakképző iskolából kettőnél gimnáziumi képzés is van és négy iskolában folyik speciális szakképzés. Egy iskolában az óvodától a szakiskoláig történik szakképzés, **amely alapítása óta kiemelt célként kezeli a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű cigány tanulók felzárkóztatását. Ez az intézmény regionális szinten (Vas, Somogy és Zala megyéből) fogad tanulókat.**

Indokolás:

A 2013. évi felmérés után az intézmények átalakultak, így szükséges volt az adatok pontosítása. Mivel minden intézmény fogad roma származású gyerekeket, javasolt a csapi intézmény esetében a szegregációra utaló megjegyzést korrigálni, tekintettel arra, hogy az iskola felzárkóztatási mintaprogramként specializálódott roma származású diákokra.

Eredeti – 19. oldal:

1.3. A megyei szakképzés és köznevelés kapcsolata

“Az általános iskola befejezését követően a tanulók középfokú képzésben folytatják tanulmányaikat. Három képzési típus – gimnázium, szakközépiskola, szakiskola – közül választhatnak. A jelenlegi tendenciák azt mutatják, hogy a tanulólétszámok arányai szerint a gimnáziumok egyre több jelentkezőt vesznek fel, mivel a tanulók és a szülők preferenciái inkább a gimnáziumot részesítik előnyben.”

Módosítási javaslat:

Az általános iskola befejezését követően a tanulók középfokú képzésben folytatják tanulmányaikat. **Öt** képzési típus – **gimnázium, szakgimnázium, szakközépiskola, szakiskola, készségfejlesztő iskola** – közül választhatnak. A jelenlegi tendenciák azt mutatják, hogy a tanulólétszámok arányai szerint a gimnáziumok egyre több jelentkezőt vesznek fel, mivel a tanulók és a szülők preferenciái inkább a gimnáziumot részesítik előnyben.

Indokolás:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2016. évi módosítását követően 2016. szeptember 1. napjától az eddigi három helyett ötfelé oszlik a középfokú képzési intézmények

típusainak száma. A módosítás csak képzés típusra vonatkozó pontosítást tartalmaz, ugyanakkor a kiegészítés esélyegyenlőségi szempontból felsorolja az összes választható középfokú képzést.

Eredeti – 20. oldal:

„A szakképzés és köznevelés célja közös, olyan fiataloknak kell elhagyniuk az iskolát, akik képesek lesznek felnőttként is az önképzésre, új ismeretek befogadására, feldolgozására, az élethosszig tartó tanulásra. Mai rohamosan fejlődő világunkban e nélkül nem lesznek sikeres, aktív tagjai társadalmunknak, a munka világának.”

Módosítási javaslat:

A szakképzés és köznevelés célja közös, olyan fiataloknak kell elhagyniuk az iskolát, akik képesek lesznek felnőttként is az önképzésre, új ismeretek befogadására, feldolgozására, az élethosszig tartó tanulásra. Mai rohamosan fejlődő világunkban ***a közismereti képzéssel szerzett ismeret elősegíti a fiatalokat, hogy részesei***, sikeres, aktív tagjai ***legyenek a*** társadalmunknak, a munka világának.

Indokolás:

Az általános, alapvető ismeretek el nem sajátítása nem feltétlenül eredményezi, hogy nem lesznek sikeres, aktív tagjai a társadalmunknak, a munka világának. Ez a megjegyzés kifejezetten diszkriminatív, azt a benyomást kelti, hogy amennyiben a szakképzésekben nem fordítanak kellő figyelmet az általános műveltség elsajátítására, úgy nem lesz helye a társadalomban, a munka világában.

Eredeti: 21. oldal:

„A szakképzés fejlesztési koncepciónak rövid és középtávon szolgálnia kell a megye gazdasági és társadalmi céljait.

Gazdasági cél: hogy minél több munkavállaló szerezzék meg a munkába álláshoz szükséges ismereteket, és képes legyen ezek megújítására.

Társadalmi cél: a társadalmi egyenlőség, az együttműködés és a hátrányos megkülönböztetés megakadályozása.”

Módosítási javaslat:

A szakképzés fejlesztési koncepciónak rövid és középtávon szolgálnia kell a megye gazdasági

és társadalmi céljait.

Gazdasági cél: hogy minél több munkavállaló szerezzék meg a munkába álláshoz szükséges ismereteket, és képes legyen ezek megújítására.

Társadalmi cél: a társadalmi egyenlőség, az együttműködés és a hátrányos megkülönböztetés megakadályozása, **a megkülönböztetés tilalmának, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése, a méltányos, rugalmas elbánás és társadalmi szolidaritás biztosítása.**

Indokolás:

A társadalmi cél keretein belül szükséges megemlíteni a felsoroltakon kívül a megkülönböztetés tilalmát, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítését, a méltányos, rugalmas elbánást és a társadalmi szolidaritást, figyelemmel az alábbiakra:

- **A megkülönböztetés tilalmának, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése:** A munkáltató a foglalkoztatás során érvényesíti az egyenlő bánásmód követelményét, megelőzi és megakadályozza a munkavállalók hátrányos megkülönböztetését, tartózkodik minden olyan magatartástól, amely bizonyos tulajdonságaik alapján egyes munkavállalókkal vagy azok csoportjával szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést, megtorlást vagy jogellenes elkülönítést eredményezhet.
- **Méltányos, rugalmas elbánás és társadalmi szolidaritás:** a munkáltató olyan előnyöket biztosító, méltányos és rugalmas támogató intézkedéseket dolgoz ki és alkalmaz, amelyek elősegítik a hátrányos helyzetben lévő személyek, csoportok foglalkoztatási pozíciójának megőrzését, javulását. Mindennél fontosabb szem előtt tartani, hogy a foglalkoztatás során semmilyen korú, nemű, nemzetiségű, családi vagy egészségi állapotú munkavállaló sem értékesebb a társadalom számára a másikinál.

Eredeti – 30. oldal:

„Az általános iskolát végzettek bizonyos hányada nem képes megfelelni a valós középiskolai követelményeknek. A szakiskolába kerülő fiatalok az esetek többségében olyan tanulók, akik **képesség, ismeret hiányában vagy magatartási probléma, motivátlanság miatt a tankötelezettség kényszere viszi a szakképzésbe.** Ezen hátrányos helyzetű tanulók számára is meg kell adni a segítséget, esélyt egy szakma sikeres elsajátításához.”

Módosítási javaslat:

Az általános iskolát végzettek bizonyos hányadának **nehézséget jelent megfelelni** a valós középiskolai követelményeknek. A szakiskolába kerülő fiatalok az esetek többségében olyan tanulók, akik **képesség, ismeret hiányában vagy magatartási probléma, motivátlanság miatt a tankötelezettség kényszere viszi a szakképzésbe**. Ezen ~~hátrányos helyzetű~~ tanulók számára is meg kell adni a segítséget, esélyt egy szakma sikeres elsajátításához.

Indokolás:

Nem feltétlenül jelenti a képesség, ismeret hiánya, magatartási probléma, motivátlanság a szakiskolába történő beiratkozást. Vannak fiatalok, akik kifejezetten szakmát szeretnének tanulni, amelynek oka lehet akár családi háttér, akár a helyi munkaerőpiaci igények figyelembe vétele. Emiatt különösen negatív az, hogy a szakiskolát választó minden tanulóra a „hátrányos helyzetű” kifejezést alkalmazza a dokumentum.

Eredeti – 30. oldal:

„2.2.3. Gyakorlati tudásszint elemzése szakmaikompetencia-méréssel

A munkáltatók a szakiskolás tanulókat első sorban a szakmai gyakorlati ismeretük alapján minősítik. Fontos, hogy a szakképző iskolák tanműhelyeikben is törekedjenek a gyakorlat orientált képzésre.”

Módosítási javaslat:

2.2.3. Gyakorlati tudásszint elemzése szakmaikompetencia-méréssel

A munkáltatók a **szakközépiskolás** és a szakiskolás tanulókat elsősorban a szakmai gyakorlati ismeretük alapján minősítik. Fontos, hogy a szakképző iskolák **(szakközépiskola és szakiskola)** tanműhelyeikben is törekedjenek a **gyakorlatorientált, egyéni képességeket szem előtt tartó** képzésre.

Indokolás:

Az emberek születésüktől fogva különböző területeken bírnak kiemelkedő és kevésbé kiemelkedő tehetséggel. A tanműhelyekben való képzés során egyes tanulók társaikhoz képest könnyen lemaradhatnak az egymásra épülő gyakorlatorientált tanórák során. A szakképző iskolában tanulók közötti esélyegyenlőség előmozdítása érdekében fontos, hogy az oktatók minden tanuló képességeit egyénileg felmérve dolgozzák ki a foglalkozásokat, így a munkáltatók nem egy-két kiemelkedően tehetséges „jövőbeni munkavállalót” fognak látni a tanulóban, hanem tömegével válogathatnak potenciális jelöltek között. Fontos még

megjegyezni, hogyha valamennyi tanuló azonos szinten sajátítja el a képzés során a szakmája gyakorlati ismereteit, a szakképző iskola elvégzése után sokkal nagyobb eséllyel és gyorsabban találhat munkalehetőséget, amely – többek között – csökkenti a társadalmi egyenlőtlenséget is.

Eredeti 31. oldal:

2.2.4. Duális képzés fejlesztése

“A duális szakképzés a szakképzés olyan rendszere, melyben szakképző iskola és vállalat, munkáltató együttesen járul hozzá a tanulók szakképzéséhez. Ezen szakképzés keretén belül nagyobb hangsúly helyeződik a gyakorlati oktatásra. A Szakképzési Törvény szerint a tanuló első szakképzési évfolyam gyakorlati képzését iskolai vagy vállalati tanműhelyben, az ezt követő szakképzési évfolyamok gyakorlatait a munkáltatónál köteles eltölteni. A törvény betartásának alapfeltétele, hogy legyen elegendő munkáltató, aki tanulószerveződéssel foglalkoztatja a tanulót.”

Módosítási javaslat:

A duális szakképzés a szakképzés olyan rendszere, melyben szakképző iskola és vállalat, munkáltató együttesen járul hozzá a tanulók szakképzéséhez. Ezen szakképzés keretén belül nagyobb hangsúly helyeződik a gyakorlati oktatásra. A Szakképzési Törvény szerint a tanuló első szakképzési évfolyam gyakorlati képzését iskolai vagy vállalati tanműhelyben, az ezt követő szakképzési évfolyamok gyakorlatait a munkáltatónál köteles eltölteni. A törvény betartásának alapfeltétele, ***hogy szakképző iskolában indított szakképzések a gazdaság szükségleteinek megfelelően kerüljenek megszervezésre, mely elősegíti, hogy legyen*** elegendő munkáltató, aki tanulószerveződéssel foglalkoztatja a tanulót.

Indokolás:

Az elegendő számú munkáltatót biztosítani csak a piaci igényekre alapozva lehet. Indokolt a szövegben a gazdasági szükségletre és ehhez kapcsolódó munkáltatói igényekre a hangsúlyt áthelyezni és nem a munkáltatók számának mértékére.

Így az itt megfogalmazott elvárások összhangban lesznek a Zala Megyei Szakképzés-fejlesztési Koncepció céljaival is. A gazdaság szakmunkás szükségleteinek mennyiségi és minőségi kielégítése a mennyiségi oldalról magában foglalja, hogy a duális szakképzésben részt venni kívánó munkáltatók igényeit teljes mértékben le tudja fedni a megyei szakképzés, a minőségi oldalon pedig a duális szakképzésben résztvevő munkáltató integrációjának előmozdítása jelent megoldást.

Eredeti 35. oldal:

2.2.8. pont. Esélyegyenlőség növelése

“Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény. Segít elérni azt, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra.

Célcsoportok:

- A nők esélyegyenlőségének biztosítása.
- A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása, integrálása.
- A romák esélyegyenlőségének biztosítása, integrálása.”

Módosítási javaslat:

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény. Segít elérni azt, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra.

Célcsoportok:

- A nők esélyegyenlőségének biztosítása.
- A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása, integrálása.
- A romák esélyegyenlőségének biztosítása, integrálása.
- ***A hátrányos helyzetű személyek esélyegyenlőségének biztosítása, integrálása***
- ***A kistélepülésen élő személyek esélyegyenlőségének biztosítása, integrálása***

Indokolás:

Jelenlegi esélyegyenlőségi fejezet az aktív korúakon belül három célcsoportra fókuszál, nem tér ki ezen szereplőkön (nők, romák, fogyatékosok) kívül eső hátrányos helyzetűekre (pl. mélyszegénységben élők, alacsony iskolai végzettségűek).

A hátrányos helyzetű egyének és csoportok azok, melyek az országos átlaghoz viszonyítva rosszabb gazdasági és szociális helyzetben vannak, és melyek helyzetének javítását állami beavatkozások, támogató programok célozzák. Esélyegyenlőségi szempontból a célcsoportokat több kategóriába sorolhatjuk, ezek pl.:

- fogyatékkal élők
- nemzeti és etnikai kisebbségek
- életkori célcsoportok (kiemelten: gyermekek - 14 éves kor alatt; idősek)
- vallási, hitbéli meggyőződés szerinti csoportok

- a szolgáltatások elérhetőségét korlátozó földrajzi akadályok szerinti célcsoportok.

Indokolt, hogy a jelenlegi felsorolás kiegészüljön, annak érdekében, hogy az említett 3 célcsoporton kívüli szereplők esélyegyenlőségének érvényesítése is beemelésre kerüljön a dokumentumba.

Zala megye speciális településszerkezete (kis és aprófalvak) miatt az egyenlő esélyű hozzáférés nem csupán az egyéni adottságok és fogyatékoságok, és a többségi társadalom tagjainak kirekesztő magatartása korlátozhatja, sok esetben a hozzáférést maga a földrajzi-térbeli távolság akadályozza, hiszen leküzdése költség- és időráfordítást igényel. Ha azt kívánjuk számszerűsíteni, hogy mely települések lakói milyen szolgáltatások igénybevételekor szenvednek hátrányt, kényszerűen az alapvető közszolgáltatások elérhetőségének lehetőségeit kell megvizsgálnunk. Az ötszáz fő alatti települések ellátottsága minimális, jellemzően ezeken a településeken se posta, se gyógyszertár, se pedig háziorvosi szolgálat nem működik.

Az alapszolgáltatások elérhetőségét tehát meghatározza a lakóhely lélekszáma, ezért fontos, hogy Zala megye kiemelten kezelje a kistelepülésen élők szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítását.¹³

Eredeti 36. oldal:

2.2.9. pont. A szakképzés és területfejlesztés kapcsolata

„A megye területfejlesztési koncepciójában javasolt prioritások, melyek szakképzett munkaerőt igényelnek:

- Gép- és járműipar, mechatronikai és elektrotechnikai ipar fejlesztése.
- Nemzetközi kereskedelem és logisztika fejlesztése.
- Erdészeti, mezőgazdasági és élelmiszeripar fejlesztése.
- Megújuló energiák hatékonyabb felhasználása.
- Gyógy- és az egészségturizmus további erősítése, fejlesztése.
- Újraiparosítás és hozzáadott értéknövelés a bútort-, építő- és kerámia iparban valamint a feldolgozó iparban (faipar, textilipar, élelmiszeripar).
- Helyi alapanyagokra épülő élelmiszer feldolgozóipari kisüzemek fejlesztése.
- Termálvízre alapozott kertészeti kultúrák létrehozása, élelmiszer feldolgozás a hozzáadott érték növelése érdekében.
- Rét-, legelőgazdálkodás, húsmarha tenyésztés ösztönzése.

¹³ Koós Bálint – Tóth Krisztina – Virág Tünde Magyar Tudományos Akadémia, Regionális Kutatások Központja: Az esélyegyenlőségi célcsoportok területi eloszlásának vizsgálata

- Húsfeldolgozó ipar, tejipar prosperáló működéséhez szükséges feltételek megteremtése.
- Erdőgazdálkodás fejlesztése illetve a vadászati turizmus szolgáltatási feltételeinek javítása.
- Gazdaképzés, gazdatanfolyamok valamint speciális agrárképesítést biztosító tanfolyamok képzések indítása.
- Az oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében.
- Kreativitás fejlesztése az óvodától a főiskoláig.
- Megyei szakképzés átstrukturálása a munkaerő piaci igények szerint, a szükséges profiltisztítás végrehajtása.”

Módosítási javaslat:

A megye területfejlesztési koncepciójában javasolt prioritások, melyek szakképzett munkaerőt igényelnek:

- Gép- és járműipar, mechatronikai és elektrotechnikai ipar fejlesztése.
- Nemzetközi kereskedelem és logisztika fejlesztése.
- Erdészeti, mezőgazdasági és élelmiszeripar fejlesztése.
- Megújuló energiák hatékonyabb felhasználása.
- Gyógy- és egészségturizmus további erősítése, fejlesztése.
- Újraiparosítás és hozzáadott értéknövelés a bútort-, építő- és kerámia iparban valamint a feldolgozóiparban (faipar, textilipar, élelmiszeripar).
- Helyi alapanyagokra épülő élelmiszer feldolgozóipari kisüzemek fejlesztése.
- Termálvízre alapozott kertészeti kultúrák létrehozása, élelmiszer feldolgozás a hozzáadott érték növelése érdekében.
- Rét-, legelőgazdálkodás, húsmarha tenyésztés ösztönzése.
- Húsfeldolgozó ipar, tejipar prosperáló működéséhez szükséges feltételek megteremtése.
- Erdőgazdálkodás fejlesztése illetve a vadászati turizmus szolgáltatási feltételeinek javítása.
- Gazdaképzés, gazdatanfolyamok valamint speciális agrárképesítést biztosító tanfolyamok képzések indítása.
- Az oktatási, képzési és közszolgáltatási fejlesztések társadalmi kohézió és a gazdaság erősítése érdekében.

- Kreativitás fejlesztése az óvodától a *felsőoktatásig*.
- Megyei szakképzés átstrukturálása a munkaerő piaci igények szerint, a szükséges profiltisztítás végrehajtása.

Indokolás:

A képzési szint általánosabb megfogalmazása indokolt.

Eredeti 37. oldal

2.2.10. Intézményrendszer átalakítása, infrastrukturális változások

„2013. január 01-től a 2011.évi CXCV. Köznevelési Törvény és a CLXXXVII. Szakképzési Törvény alapján a szakképzés állami fenntartás és finanszírozás alá került. A létrejött megyei tankerület látja el a szakképzés szervezését, irányítását és működtetését. Az állami fenntartás alá került megyei szakképző intézmények szerkezeti átalakítása a Szakképzési Törvény 2011. évi CLXXXVII. 5.§ (4) alapján fog megtörténni. Ez alapján „Ha a megyében az állami fenntartású szakképző iskolai tanuló létszám a tízezret nem éri el, a megyei szakképző iskolai feladatok legfeljebb két – legalább kétezer tanulóval működő – állami fenntartású szakképző iskola keretében láthatóak el”. A megyében kettő szakképzési centrum létrehozása indokolt Nagykanizsa és Zalaegerszeg székhellyel.”

Módosítási javaslat:

2013. január 01-től a 2011.évi CXCV. Köznevelési Törvény és a CLXXXVII. Szakképzési Törvény alapján a szakképzés állami fenntartás és finanszírozás alá került. A létrejött *tanterületi központ* látja el a szakképzés szervezését, irányítását és működtetését. Az állami fenntartás alá került megyei szakképző intézmények szerkezeti átalakítása a Szakképzési Törvény 2011. évi CLXXXVII. 4/B. § (4) bekezdése és 5.§ (7) bekezdése alapján *történik meg*. Ezek alapján, „*A szakképzési centrumnak a szakképző iskolai osztályban tanulók hivatalos októberi statisztikai létszám alapján, három tanítási év átlagában számított létszáma legalább kétezer fő.*” „*A felelősségi körébe tartozó szakképzési feladatot a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter az általa alapított és fenntartott szakképzési centrumok szakképző iskolai feladatot ellátó tagintézményei keretében látja el.*”

A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter megyénként legfeljebb három, a fővárosban legfeljebb tíz, költségvetési szervként működő szakképzési centrumot hozhat létre.”

Indokolás:

A 2015. és 2016. év több jogszabályváltozást hozott. A jogszabály a tankerületi központ elnevezést használja, nem pedig a megyei tankerületet, amely részletes szabályait immár nem az oktatásért felelős miniszter, hanem a kormány állapítja meg. Új rendelkezésként került be a Szakképztv.-be többek között a 4/B. §, valamint az 5. § (7) bekezdés is, mely alapján megyénként az eddigi kettő helyett már három szakképzési centrum létrehozása lehetséges.

5. Összegzés

A Zala Megyei Területfejlesztési Konceptió a megye helyzetelemzésre alapozott fejlesztési elképzeléseinek rendszerbe foglalása. Olyan elméleti dokumentum, amely kiinduló pontja a Zala Megyei Területfejlesztési Program Stratégiai és Operatív Programrészeinek. Ennek ismeretében a dokumentum felülvizsgálata során csak a jogszabályokhoz való illeszkedés, a dokumentum elfogadása óta eltelt változások átvezetése, valamint a fejlesztési koncepcióban jelzett tevékenységek eredményeinek pontosítása történt meg.

A lokális szempontok előtérbe helyezését a vizsgált dokumentum a területspecifikus célrendszerre tartalmazza, amely a megyét 3 területi egységként fedi le. E célok illeszkednek a jogszabályokhoz és a területi adottságokhoz.

A legtöbb módosítási javaslatot a „Szakképzés-fejlesztési Konceptióhoz” dokumentumhoz tettük. Ennek oka, hogy itt történtek a legjelentősebb szervezeti/jogszabályi változások valamint az, hogy a szakképzés megalapozója azon társadalmi-gazdasági változásoknak, amelyet a területfejlesztési koncepció elérendő célként meghatároz.

A megyében az 500 fő alatti településeken csak az alapvető közszolgáltatások elérhetők helyben, így a települési Helyi Esélyegyenlőségi Programokban és a Járási Esélyteremtő Programtervekben hangsúlyos a közlekedési feltételek javítása (közösségi közlekedés) a szolgáltatások jobb elérhetősége érdekében, illetve a kistelepülés igényeire/lehetőségeire jobban ráigazítható szolgáltatások fejlesztése (falugondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás, családsegítés).

A lokális és horizontális szempontok hangsúlyosabbá tétele érdekében figyelembe kell venni, hogy a különböző, esélyegyenlőségi szempontból veszélyeztetett társadalmi csoportok (pl. cigányok, az idősek, a gyerekek és a fogyatékosok) esetén általános tendencia a hátrányok halmozódása és összekapcsolódása. Egyrészt a különböző, esélyegyenlőségi szempontból veszélyeztetett csoportok átfedik egymást, másrészt e csoportok területi koncentrációja is megfigyelhető. Zala megye területfejlesztési politikájának így hangsúlyosabbá kell tennie a hátrányos helyzetű célcsoportok integrációját elősegítő tevékenységeket és a kistelepüléseken élők szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek fejlesztését.